

Xác định đúng đối tượng tác chiến trong Cách mạng Tháng Tám năm 1945

06:15 10/08/2025

Trong Tổng khởi nghĩa Tháng Tám năm 1945, Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xác định đúng đối tượng của cách mạng là phát xít Nhật và tay sai và sự thật là nhân dân ta lấy lại nước Việt Nam từ tay Nhật, chứ không phải từ tay Pháp.

Xác định đúng đối tượng tác chiến là vấn đề chiến lược, quyết định thành công của cách mạng Việt Nam. Khi Nhật đảo chính Pháp ở Hà Nội và nhiều nơi khác (9/3/1945), Đảng ta xác định: “Sau cuộc đảo chính này, đế quốc phát xít Nhật là kẻ thù chính, kẻ thù cụ thể trước mắt, duy nhất của nhân dân Đông Dương”.

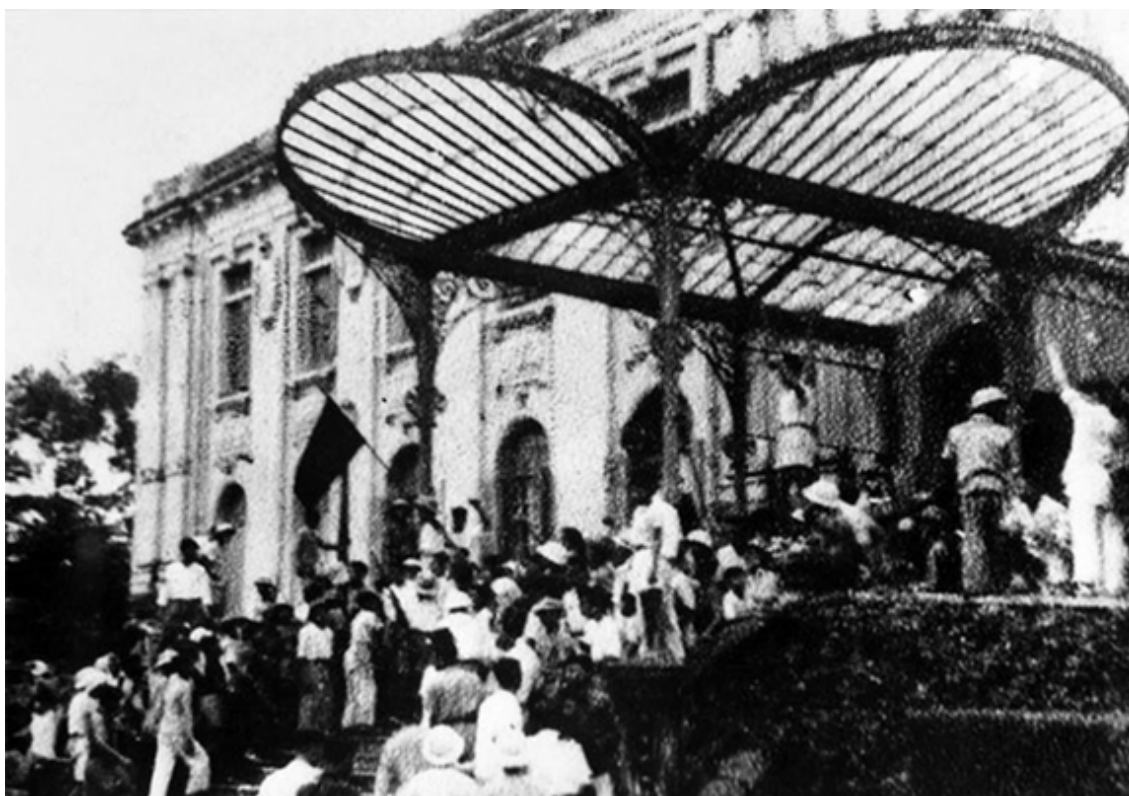

Sĩ quan Nhật Bản đầu hàng đồng minh, giao nộp thanh bảo kiếm năm 1945. Ảnh tư liệu.

Chính phủ Trần Trọng Kim do Nhật dựng lên và giữ nguyên bộ máy thống trị cũ của thực dân Pháp ở các cấp là công cụ quyền lực của Nhật, trở thành đối tượng của cách mạng phải xóa bỏ. Trên cơ sở đó, Đảng ta xác định phải tập trung lực lượng của toàn dân tộc chống Nhật và bù nhìn tay sai, lật đổ từng bộ phận bộ máy thống trị của chúng, lập chính quyền cách mạng địa phương.

Giữa lúc khí thế chuẩn bị Tổng khởi nghĩa sôi nổi khắp cả nước, ngày 14/8, Nhật tuyên bố đầu hàng vô điều kiện các nước đồng minh. Tin Nhật đầu hàng lan tới các địa phương trong nước đã thổi bùng khí thế cách mạng. Quân đội Nhật án binh bất động trước phong trào cách mạng của nhân dân ta.

Lúc này, đối tượng của cách mạng Việt Nam về quân sự vẫn là quân đội Nhật với hơn 6 vạn tên, về chính trị là chính phủ bù nhìn Trần Trọng Kim. Thế nhưng, theo quy ước Hội nghị Potsdam, quân đội Anh, quân đội Trung Hoa dân quốc (Tướng Giới Thạch) lợi dụng danh nghĩa quân đồng minh đang ráo riết chuẩn bị vào Việt Nam tiếp nhận sự đầu hàng và tước vũ khí quân đội Nhật. Quân đội Anh sẽ đổ bộ vào phía Nam vĩ tuyến 16; còn quân đội Tưởng sẽ tràn xuống từ phía Bắc vĩ tuyến 16 trở ra. Đế quốc Mỹ đứng đằng sau chỉ huy quân Tưởng. Trong khi đối tượng trực tiếp của cách mạng Việt Nam là phát xít Nhật và bộ máy tay sai đã hoang mang, suy yếu thì đối tượng mới lại bắt đầu xuất hiện. Đó là quân Pháp và âm mưu của chúng được Anh và Mỹ trong chừng mực nào đó ủng hộ.

Ngày 19/8/1945, sau cuộc mít tinh tại Quảng trường Nhà hát lớn, quần chúng nhân dân Thủ đô đã đánh chiếm Bắc Bộ phủ, cơ quan đầu não của chính quyền tay sai Pháp ở Bắc Bộ. Cách mạng Tháng Tám mở ra một thời đại mới ở Việt Nam - thời đại nhân dân Việt Nam làm chủ đất nước, làm chủ vận mệnh của chính mình. Ảnh TTXVN.

Tình thế cách mạng bắt đầu xuất hiện ở Việt Nam vào giữa tháng 8/1945. Trách nhiệm đặt ra đối với Đảng ta và lãnh tụ Hồ Chí Minh là phải nắm chắc thời cơ

chiến lược, xác định đúng đối tượng tác chiến, nhanh chóng phát động và lãnh đạo Việt Nam Giải phóng quân cùng du kích, tự vệ chiến đấu làm nòng cốt cho nhân dân tiến hành Tổng khởi nghĩa giành chính quyền từ tay phát xít Nhật và bọn tay sai, trước khi quân Anh và quân Tưởng vào Đông Dương; trước khi thực dân Pháp tập hợp tàn quân và đưa quân viễn chinh tiến hành chiến tranh xâm lược nước ta lần nữa.

Trong tình thế khẩn trương, ngày 14 và 15/8, Hội nghị đại biểu toàn quốc của Đảng được triệu tập ở Tân Trào (Sơn Dương, Tuyên Quang), do lãnh tụ Hồ Chí Minh chủ trì. Sau khi phân tích toàn tình hình liên quan đến thời cơ lịch sử của cách mạng Việt Nam, hội nghị nhận định: “Nhật đổ, hàng ngũ chỉ huy của chúng ở Đông Dương chia rẽ đến cực điểm; quân lính Nhật tan rã, mất tinh thần; bọn Việt gian thân Nhật hoảng sợ. Quân đồng minh sắp vào nước ta và đế quốc Pháp lăm le khôi phục lại địa vị cũ ở Đông Dương”. Trên cơ sở đó, hội nghị quyết định: Đảng phải kịp thời phát động và lãnh đạo toàn dân đứng lên Tổng khởi nghĩa trong cả nước để giành chính quyền từ tay phát xít Nhật và bọn tay sai bù nhìn của chúng, trước khi quân đồng minh vào Đông Dương.

Với quan điểm phải tránh trường hợp một mình đối phó với nhiều kẻ thù trong cùng một lúc, Đảng ta xác định đối tượng trực tiếp của cách mạng Việt Nam chính là phát xít Nhật và chính phủ Trần Trọng Kim. Đây là quan điểm đúng đắn, kịp thời và sáng suốt và quyết định Tổng khởi nghĩa giành chính quyền từ tay phát xít Nhật, đứng ở tư thế người chủ đất nước để tiếp quân đồng minh vào Đông Dương tước vũ khí quân Nhật.

Nhờ xác định đúng đối tượng tác chiến, Đảng lãnh đạo, chỉ đạo các đơn vị Việt Nam giải phóng quân cùng lực lượng du kích, tự vệ chiến đấu và nhân dân cả nước tiến hành Tổng khởi nghĩa giành chính quyền ở nhiều địa phương, trong đó thắng lợi ở Hà Nội (19/8), Huế (23/8) và Sài Gòn (25/8)... đã đập tan sức kháng cự của quân Nhật và bọn tay sai. Chỉ trong vòng nửa tháng (từ ngày 14 đến 28/8/1945), Tổng khởi nghĩa cơ bản kết thúc trên phạm vi cả nước (trừ thị xã Vĩnh Yên bị Quốc dân đảng chiếm đóng, thị xã Lào Cai, Hà Giang, Móng Cái bị quân Tưởng và tay sai chiếm đóng; thị xã Lai Châu bị quân Nhật từ Lào quay sang chiếm giữ).

Xác định đúng đối tượng của cách mạng là phát xít Nhật và tay sai, nắm vững mục tiêu trực tiếp của Tổng khởi nghĩa là giành chính quyền là một sáng tạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, bảo đảm cho Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công.

Theo qdnd.vn